

Loppuraportti: World Press Institute Fellowship 2023

3.3.–6.5.2023

Kiersin Yhdysvaltoja yhdeksän viikon ajan World Press Institute -säätiön stipendiaattina. Vierailin yhteensä lähes sadassa mediatalossa ja organisaatiossa, ja olin mukana seitsemässä paneelikeskustelussa. Matka oli intensiivinen ja ikimüistoinen, opin paljon uutta Yhdysvalloista ja sain uusia ystäviä ympäri maailmaa.

WPI-ohjelma perehdyttää kymmenen uransa keskivaiheilla olevaa toimittajaa amerikkalaiseen mediamaisemaan ja ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin teemoihin. Ohjelman muut stipendiaatit tulivat Ranskasta, Bulgariasta, Turkista, Nigeriasta, Sri Lankasta, Pakistanista, Australiasta, Brasiliasta ja Argentiinasta. Joukossamme oli tutkivia toimittajia, ulkomaantoimittajia ja politiikan toimittajia. Puolet meistä oli tv-toimittajia yleisradioyhtiöissä, kuten minä itse, ja muut olivat lehtitoimittajia tai töissä kaupallisissa tv-yhtiöissä. Kaikkia kuitenkin yhdisti kiinnostus kansainvälisiin teemoihin ja kokemus uutistyyöstä. Useimmat meistä olivat jossain määrin työskennelleet englannin kielellä. Osallistujien ikähaitari vaihteli 28 ja 41 vuoden välillä.

Ohjelma alkoi Minnesotan “kaksoiskaupungeista” eli Minneapolisista/St. Paulista, joista käsin WPI-säätiö toimii. Vietimme yhteensä kolme viikkoa Minnesotassa, ajoimme Kanadan rajalle osavaltion pohjoisosaan ja lähdimme neljän päivän automatulle naapuriosavaltioon Iowaan. Tämän jälkeen matkamme suuntasi New Yorkiin, Washingtoniin, Miamiin, Austiniin, San Franciscoon, Los Angelesiin ja Chicagoon. Noin viiden viikon jälkeen palasimme Minneapolisiin/St. Pauliin, jossa ohjelma huipentui päätössemoniaan.

Teemat ja kohtaamiset

WPI oli järjestänyt meille hyvin laajan ja monipuolisen ohjelman. Tapasimme vierailujen yhteydessä yhteensä huikeat 160 toimittajaa, asiantuntijaa ja tutkijaa. Vierailut kestivät tunnista pariin tuntiin ja niitä oli 2–4 päivässä.

Painopiste oli **mediavierailuissa**, joista mielestäni kiinnostavimmat tehtiin isoihin valtakunnallisiin medioihin kuten The Wall Street Journaliin, Associated Pressiin (New York), CNN:ään, Fox Newsiin, The New York Timesiin, ProPublicaan ja National Public Radioon. Tapasimme motivoituneita ja energisiä toimittajia, jotka kuitenkin olivat syvästi huolestuneita amerikkalaisten luottamuspulasta medioita ja toimittajia kohtaan. Tapasimme myös paikallislehtien ja -radiokanavien toimittajia Minnesotassa ja Iowassa, ja keskustelimme siitä, kuinka vahvasti paikallismedioihin luotetaan Yhdysvalloissa. The New York Timesin palkittu kolumnisti Thomas Friedman teki meihin syvän vaikutuksen ytimekkäällä analyysillään USA:n ulkopolitiikasta. San Franciscossa tapasimme innovaatioihin keskittyneitä toimijoita, mm. Substack-mediarytyksen johtajia, jotka valottivat uutiskirjeiden vallankumouksellista roolia amerikkalaisilla mediamarkkinoilla. Uutiskirjeet, jotka lähetetään sähköpostitse, ovat lyhyessä ajassa nousseet monen lehden keskeiseksi julkaisukanavaksi. Kuulimme eri tahoilta miten uutiskirjeitä hyödynnetään uusien yleisöjen houkutteluun.

Tutustuimme myös journalistikoulutukseen ja vierailimme useilla mediayliopistoilla Minnesotassa, Iowassa ja Kaliforniassa. Opinto-ohjelmat olivat laadukkaita ja sisäänpääsyvaatimukset tiukkoja, mutta vain vähemmistö opiskelijoista tavoitteli uraa toimittajina. Media-alan matalat palkat sekä yleistyvä epäluottamus mediaa kohtaan mainittiin tärkeimpinä syinä, joiden vuoksi opiskelijat olivat kiinnostuneempia mainosalasta ja yritysviestinnästä.

Toinen merkittävä painopistealue oli **politiikka**, erityisesti ensi vuoden presidentinvaalit. Tapasimme sekä demokraattien että republikaanien paikallistason puolueaktiiveja. Lisäksi vierailimme tutkimuslaitoksissa, kuten Gallupissa, Pew Researchissa ja Catossa. Poliitikasta keskustelivat myös yliopistojen tutkijat, joita tapasimme Minnesotassa ja Texasissa.

Maatalous, ruokateollisuus ja ilmastonmuutos muodostivat kolmannen laajemman teeman. Iowassa vierailimme kahdessa maatalouskohteessa, joissa keskusteltiin paljon ilmastonmuutoksen vaikutuksista, kuten kuivuudesta, alentuneista sadon määristä ja rankkasateista. Mielenkiintoista oli huomata, että vaikka maanviljelijät tunnustivat ilmastonmuutoksen vaikutukset, he olivat epäluuloisia käsitettä kohtaan. Yhdysvalloissa ilmastonmuutos on tunnetusti hyvin poliittisesti latautunut aihe, eivätkä pääosin republikaaniset maanviljelijät Iowassa halunneet ottaa sitä puheeksi.

Kriminaalipolitiikka oli äärimmäisen kiinnostava yksittäinen teema, johon tutustuimme Kaliforniassa. Vierailimme San Franciscon lähistöllä olevassa pahamaineisessa San Quentinin vankilassa, jossa vangit toimivat oppaina ja näyttivät meille vankilan oman lehtitoimituksen. Tässä yli 4000 henkilöä majoittavassa vankilassa on sekä kuolemaantuomittuja että pitkiä vankeusrangaistuksia suorittavia vankeja. Vankilaan suunnitellaan uudistuksia pohjoismaisen mallin mukaisesti, jotta vangeille voidaan tarjota paremmat mahdollisuudet kuntoutukseen ja koulutukseen. Olimme erityisen onnekkaita, sillä mikään aiempi WPI-ryhmä ei ollut päässyt vierailemaan tässä vankilassa.

Yllätyksekseni ohjelmaan sisältyi myös yhteensä seitsemän **paneelikeskustelua** Minnesotassa ja Kaliforniassa, kuten esimerkiksi Minneapolisin pääkirjastossa ja San Franciscon World Affairs Council -tapaamisessa. Näissä keskusteluissa me panelistit puhuimme omien maiden asioista ja tiedotusvälineistämme noin 50–100 hengen yleisöille. Itse esittelin muun muassa suomalaista hyvinvointiyhteiskuntaa, koulutusjärjestelmää ja Nato-keskustelua. Monet tiesivät Suomen kärkisijoituksesta kansainvälisessä onnellisuustutkimuksessa, ja sain paljon kysymyksiä aiheesta. Huomasin, että Pohjoismailla on erittäin hyvä maine Yhdysvalloissa ja meitä pidetään esimerkkeinä.

Ohjelman aikana kirjoitimme viikoittain englanninkielisiä **blogeja** ohjelman teemoista. WPI:n työntekijä toimi editorina, jonka kanssa keskustelimme tekstien kärjistä ja muokkasimme kieliasua Associated Press -tyylioppaan mukaisesti. Kaikki blogit ovat luettavissa osoitteessa <https://worldpressinstitute.org/blog/> ja omat kirjoitukseni osoitteessa <https://worldpressinstitute.org/author/alexander-uggla/>

Kohokohdat

Ohjelma oli hyvin monipuolinen ja meidät otettiin lämmöllä ja kiinnostuksella vastaan eri vierailukohteissa. En ole koskaan aiemmin osallistunut näin hyvin järjestettyyn opinto-ohjelmaan.

Meillä oli myös fantastinen ryhmä: meillä oli hauskaa yhdessä, pidimme toisistamme huolta ja jaoimme kokemuksia elämästämme ja työstämme. Näin hyvän ryhmän luominen on varmaan osittain tuurista kiinni. Mutta mielestäni helpotti se, että hakuprosessissa oltiin kiinnitetty huomiota siihen, että osallistujat ovat tottuneet matkustamiseen ja ovat aiemmin työskennelleet kansainvälisessä ympäristössä.

Miamia lukuun ottamatta meillä oli omat hotellihuoneet, mikä helpotti arkea paljon. Olin usein uupunut iltaisin ja minulla oli paljon työtä blogien parissa, joten oma hotellihuone oli tärkeä palautumisen ja keskittymisrauhan takaamiseksi. Toivon, että tulevatkin WPI-stipendiaatit saavat asua omissa hotellihuoneissa kuten me.

Minulle tuli yllätyksenä se, että osallistuisimme paneelikeskusteluihin. Aluksi oli hermoja raastavaa seistä tuntemattoman yleisön edessä ja vastata englanniksi monimutkaiseen kysymykseen suomalaisesta politiikasta ja kulttuurista. Kuitenkin pian se alkoi tuntua miellyttävällä tavalla haastavalta. Tuntui myös palkitsevalta analysoida suomalaista politiikkaa ja jakaa tietoa Suomesta. Lisäksi paneelikeskustelut toivat minulle itseluottamusta pitää puheita englanniksi.

Kipukohdat

Ohjelma oli erittäin intensiivinen: ohjelma alkoi joka aamu kello yhdeksän maissa ja päättyi vasta yhdeksän tuntia myöhemmin. Useina iltoina oli myös yhteistä ohjelmaa, kuten illallisia, paneelikeskusteluja ja vierailuja. Ajanpuute oli yleinen haaste, erityisesti ensimmäisen kolmen viikon aikana, jolloin minulla ei ollut yhtään vapaapäivää. Kirjoitin blogeja WPI:lle ja HS-säätiölle usein myöhään yöllä. Onneksi WPI oli selkeästi ilmoittanut ennen ohjelman alkua, että juttujen tekeminen omalle medialleen WPI-ohjelman aikana ei ole sallittua. Mielestäni tämä on hyvä sääntö, jota on tärkeä noudattaa.

Yhdysvallat osoittautui kalliimmaksi kuin olin budjetoinut, etenkin matkustaessamme ympäri maata. Illallisten syöminen ravintoloissa oli kallista, vaikka yritin löytää edullisempia vaihtoehtoja. Yllätyksekseni lähes kaikissa hotelleissa aamiainen ei sisällynyt hintaan, joten meidän piti maksaa se erikseen. WPI antoi meille noin 2 700 euroa päivittäisten kulujen kattamiseen. Matkan aikana käytin yhteensä yli 5 000 euroa, ja lisäksi minulla oli joitain juoksevia asumiskuluja Suomessa. Katoin loput kustannuksista omilla säästöilläni ja toisella stipendillä. Vaikka WPI:n tuki oli antelias, huomasin matkan olevan yllättävän kallis.

Jotkut mediavierailut olivat melko pintapuolisia. Osa tapaamistamme päätoimittajista ei tuntunut ymmärtävän, että olimme kokeneita toimittajia vuosien kokemuksella. He keskittyivät liikaa päivittäisen uutistyoön käytänteisiin. Olisin toivonut, että sen sijaan he olisivat käsitelleet enemmän eettisiä haasteita ja ongelmia sekä niiden ratkaisemista. He vaikuttivat myös tietämättömiltä modernista verkkojournalismista, jota tehdään Euroopassa

ja Pohjoismaissa, eivätkä he oikein kyenneet vastaamaan tarkempiin kysymyksiimme aiheesta.

Anti työhöni ja tulevaisuus

Hyvin organisoitu ja monipuolinen stipendiaattiohjelma on avannut silmäni amerikkalaiselle yhteiskunnalle. Ymmärrän paremmin maan monimutkaisen ja ristiriitaisen luonteen, kun olen vierailut vauraassa Keskilännessä, poliittisesti aktiivisella itärannikolla, espanjankielisessä Floridassa, Austinin demokraattisessa keitaassa ja Kaliforniassa, jossa on syvä kuilu menestyneiden ja köyhien välillä. Voin nyt omaksua USA:ta koskevia uutisia eri tavalla kuin aikaisemmin ja tästä hyödyn myös Ylen toimittajana.

WPI-ohjelma on tarjonnut meille stipendiaateille mahdollisuuden muodostaa ainutlaatuinen toimittajien verkosto ja ystäväporukka. Olen saanut ammentaa inspiraatiota heidän kokemuksistaan. Yhteisömme on aktiivinen ja jaamme aktiivisesti uutisia toisillemme Whatsapin kautta. Tämä myös rikastuttaa ammatillista kehitystäni.

Kotiin palattuani olen tavannut useita suomalaisia WPI-stipendiaatteja aiemmilta vuosilta. He ovat muissa toimituksissa tai medioissa töissä, mistä on paljon hyötyä. Tämän lisäksi WPI:llä on 600 toimittajan aktiivinen alumniverkosto. WPI järjestää myös säännöllisesti seminaareja ja tapahtumia alumneille, ja aion ehdottomasti osallistua niihin tulevaisuudessa.

Olen myös iloinen siitä, että selviydyin intensiivisestä ja sosiaalisesti vaativasta ympäristöstä niin hyvin. Sain positiivista palautetta englannin kielen taidostani ja puheenvuoroista, joita pidin paneelikeskusteluissa ja päätösseremoniassa. Tämä kannustava palaute vahvisti itseluottamustani ja antoi tunnustusta ponnisteluilleni.